

Krytyczny ogląd rzeczywistości, czyli KIJ W MROWISKO

Tomik „Wciąż jeszcze pytam” **Grażyny Potoczek** to zbiór osobistych obserwacji i refleksji autorki. Dotyczą one zarówno zdarzeń, w których poetka uczestniczy, a także tych, które dzieją się obok i nie mają z nią, niejednokrotnie tylko pozornie, nic wspólnego. Dotyczą również ludzkich postaw i zachowań, a także jej własnych przeżyć, uczuć, wątpliwości i rozterek.

Wszystkie istoty żywe cechuje pragnienie poznawania świata, w którym żyją. I realizują to pragnienie na miarę możliwości swojego gatunku. A także, a raczej – przede wszystkim – zależnie od potrzeb.

Człowiek ma możliwości poznawcze ogromne. Ale chęci odkrywania świata bardzo różne, co może, ale nie musi być tożsame z potrzebami żywymi. Możliwości poznawcze jednostek ludzkich i ich pragnienia odkrywania tajemnic świata wyrażają się w działaniu i dają bardzo różne efekty. Jeden osobnik po wykonaniu przeróżnych badań, działań matematycznych i nie tylko, stwierdza stanowczo, iż $E=mc^2$, którym to stwierdzeniem sprawia poważne kłopoty pokoleniom uczonych z różnych dziedzin. Inny docieka, dlaczego panią Iksińską często można spotkać z panem Igrkiem i dowiaduje się poprzez łańcuszek równie dociekliwych znajomych, że oni są w bardzo grzesznym związku. I ta informacja też może być źródłem kłopotów... Żaden z tych przypadków (podkreślam – **żaden**) nie dotyczy podmiotów lirycznych w książce, którą zamierzam polecić czytelnikom.

Pragnąc poznać tajemnice świata pytamy: dlaczego, co to znaczy, z jakiej przyczyny, jakie będą efekty itp.

„Wciąż jeszcze pytam” – stwierdza autorka w tytule swej książki. Spodziewamy się zatem licznych pytań. I tu zaskoczenie, a może rozczarowanie... W tym tomiku nie pada ani jedno pytanie!

Ten przewrotny tytuł zachęca, a może nawet zmusza czytelnika do formułowania własnych pytań. Jakich, do kogo skierowanych? Wrócimy do tego za chwilę.

„Krytyczny ogląd rzeczywistości” – napisałam w tytule tej wypowiedzi. I tak w wierszu „Międzyludzkie relacje” czytamy:

*Sztab szkoleniowców
profesjonalistów*

*od zarządzania zasobami ludzkimi
stale rośnie
a tuż obok
zanika wiara w sens
porozumiewania się
w moc perswazji
empatia
w personalnych relacjach
umiera*

A wierszu „Świadectwo naszej epoki” autorka konstatuje:

*Zło nie wzbudza odrazy
Polemiki sumienia brak
Wodospady hejtu
huczą złowrogo
Zwykła uczciwość
spłynęła do bezdennej jaskini
A ty
Z dumą wyznajesz
że potrafisz być
cięta jak brzytwa*

Do kogo skierowane są te słowa? Adresat nieznany i to prowokuje do zidentyfikowania go, odkrycia jego tożsamości. Najlepiej z dokładnym adresem, najnowszym selfie, numerem butów i informacją, co jadł na śniadanie. Zapomnijmy – jak powiada młodzież.

Nie rozglądajmy się dokoła. Spójrzmy w siebie. Przyjrzyjmy się własnym postawom, zachowaniu w różnych sytuacjach, relacjom z ludźmi. Czy ujrzemy adresata? A może tylko jakąś jego mało istotną cechę? A może karykaturę? Spójrzmy. Od czasu do czasu trzeba to zrobić.

I tak wróciliśmy do pytań sprowokowanych przez lekturę utworów składających się na tomik Grażyny Potoczek.

Czas zmienić nastrój. W prezentowanym tomiku poetyckim znajdziemy liczne obrazki ważnych miejsc, do których powraca pamięć autorki. Wspomnienia te prowadzą nas m.in. na Górę Żar, na pola ryżowe Piemontu, na Wzgórze Tumskie w Płocku, na krakowskie Planty.

Czytając inne utwory, będziemy podziwiać malownicze opisy natury – „kontemplować niebo po burzy”, „oswajając groźne smoki, gonić łagodne baranki”, obserwować jak „samotny słonecznik samosiejka twardo trzyma się skraju drogi śmiało zadziera głowę coraz bliżej nieba”.

Mnie zatrzymał na dłużej wiersz pt. „Obawy”, w którym autorka zastosowała oryginalną personifikację. Podoba mi się bohater tej wypowiedzi lirycznej – zaniepokojony losiem „wątlých liści paproci” czwartek – rozumiem rozczarowanie niedzieli i współczuję obu myślącym dniami tygodnia.

Bardzo oszczędne słowa poświęciła poetka swoim relacjom z bliskimi osobami. Szczególną uwagę zwraca utwór zatytu-

łowany „Bliskość”. To bardzo ciepły, wzruszający opis sytuacji. Pobudza wyobraźnię i ona kreuje obraz wielkiego domu, w którym zajęty jest tylko jeden pokój. Dlaczego? Ponieważ dwie mieszkające w domu osoby chcą być razem – jak najbliżej siebie.

To bardzo interesujący zbiorek wierszy. Emocjonalny stosunek jego autorki do świata, jej własne przemyślenia i przeżycia wewnętrzne mogą być dla czytelnika bardzo inspirujące.

Takie, lub podobne doświadczenia i odczucia ma większość ludzi. Problematyka i rozważania zawarte w zgromadzonych w tym tomiku wierszach są powszechne i ponadczasowe, mają wymiar uniwersalny.

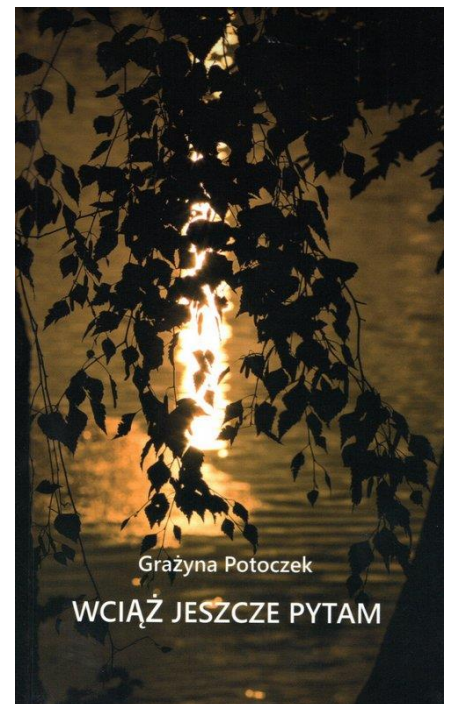
Z niecierpliwością będę czekać na nową książkę poetycką Grażyny Potoczek. Ciekawe, w jakim kierunku pójdą jej poszukiwania nowych problemów i form wypowiedzi. Czym nas zadziwi i zaskoczy?

Moje refleksje zakończę ważkim i pięknym przesłaniem z wiersza zamykającego tomik „Wciąż jeszcze pytam”:

(...)

*Wyprostuj skulone ramiona
obdaruj świat sercem
już dzisiaj
otwórz zatrzaśnięte drzwi*

Danuta Sułkowska

Grażyna Potoczek, *Wciąż jeszcze pytam*, Krakowski Oddział Związku Literatów Polskich, Kraków 2022 s. 74.

Gazeta Kulturalna
Poezja Proza Krytyka Historia Sztuka Muzyka

Wydawca i redakcja: DOM KULTURY 97-425 ZELÓW, ul. Kościuszki 74, tel. (044) 6341098; 504630543; e-mail: andrzejdebkowski@wp.pl www.gazetakulturalna.zelow.pl

Redaktor prowadzący – **Andrzej Dębkowski**.

Współpraca: Józef Baran, Małgorzata Dębkowska, prof. Ignacy S. Fiut, Joanna Friedrich, Andrzej Gnarowski, Kazimierz Ivosse, Stefan Jurkowski, Eugeniusz Kurzawa, Adam Lewandowski, Sławomir Łuczyński, Barbara Medajska, Janusz Orlikowski, prof. Maria Szyszkowska, Andrzej Walter, Tadeusz Zawadowski.

Współpraca techniczna: Małgorzata Kotala.

Redakcja nie zwraca niezamówionych materiałów. Zastrzega sobie prawo do skracania artykułów oraz zmian tytułów nadsyłanych tekstów bez uprzedniego powiadomienia autora. Skład: Andrzej Dębkowski. Druk: „TAGRAF”, 98-113 Buczek, Bachorzyn 13, tel. (043) 677-41-56.